STAPHYLINUS DIMIDIATICORNIS GEMMINGER, 1851 (*COLEOPTERA, STAPHYLINIDAE, STAPHYLININAE*), UN NOU STAFILINID ÎN LISTA FAUNISTICĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

STAPHYLINUS DIMIDIATICORNIS GEMMINGGER, 1851 (*COLEOPTERA, STAPHYLINIDAE, STAPHYLININAE*), A NEW STAPHILINID IN THE FAUNISTIC LIST OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Irina MIHAILOV, ORCID: 0000-0002-6804-4742
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 595.76:574.2(478)

e-mail: irinus1982@yahoo.com

Introducere. În Republica Moldova, timp de 15 ani sunt identificate și înregistrate specii, genuri, subfamilii noi pentru grupul de stafilinide (*Coleoptera*, *Staphylinidae*); sunt cercetate diverse puncte/situri din anumite regiuni ale țării; este urmărită distribuția biotopică, substraturile populate; anual se colectează probe pe baza metodelor specifice de extragere a indivizilor din materialul cercetat. Acest aspect reflectă actualizarea listei operaționale a grupului cercetat, menținerea și completarea continue, dezvoltarea bazei de date a patrimoniului entomologic etc.

În acest context, în lucrare se prezintă rezultatele cercetărilor din anul 2022 pentru stafilinidul *Staphylinus dimidiaticornis* Gemminger, 1851, (ord. *Coleoptera*, fam. *Staphylinidae*, subfam. *Staphylininae*) cu statut de specie nouă pentru capitolul faunistic al țării.

Materiale și metode. Colectarea probelor cu stafilinide s-a efectuat prin utilizarea metodelor: 1. active (colectarea manuală, cu aspiratorul, cu fileul entomologic, prin flotaţie, prin scuturare**,** prin săpături de sol) şi 2. pasive (capcanele de sol tip „Barber” şi capcana cu lumină). Materialele de lucru: consumabilele (pungi, foarfece, containere sterile, cești petri, mănuși, hârleț, borcane, greblă) utile în procesul de colectare și literatura de specialitate necesară pentru identificarea indivizilor, constituie partea aplicativă în etapa de cercetare.

Rezultate și discuții. Anual, practicând colectări de probe în diverse puncte din țara noastră, anul 2022 s-a dovedit a fi unul fructuos din punct de vedere faunistic și înregistrarea de specii noi. În acest an s-a reușit în extragerea mai multor probe cu stafilinide din pădurile de Centru, Nord și Sud. Analizând materialul în laborator, printre exemplare de *Philonthus* sp., *Quedius* sp., *Aleochara* sp. și *Ischnopoda* sp. s-au extras câteva exemplare de stafilinide din genul *Staphylinus* Linnaeus, 1758. La prima constatare, specia a fost tratată ca fiind unul din reprezentanții cunoscuți deja la etapa de cercetare. Analizând mai amănunțit prin, extragerea aedeagusului, fotografierea com-

ponentelor corpului, compararea trăsăturilor morfologice după schema de identificare Coiffait, 1974 [1, p.402, 403, 406], inițierea măsurărilor capsule cefalice și a corpului în întregime, enumerarea și evidențierea localizării petelor de pubesecență/repartiția pe corp, ca rezultat s-a confirmat stafilinidul *Staphylinus dimidiaticornis* Gemminger, 1851, încalitate de specia nouă pentru fauna Republicii Moldova, prezentând interes distinctiv la capitolul menționat (Fig.).

Fig. Stafilinidul *Staphylinus dimidiaticornis* Gemminger, 1851, prezentarea morfologică a masculului și organului copulator în diferite poziții (foto original Mihailov Irina, 19.08.2022)

Aspecte morfologice. Adultul atinge în lungime 16-25 mm. Corpul și palpii sunt de culoare neagră, antenele, elitrele, picioarele – de un roșu-brun. Pe partea de vârf a capului, pe gât (aria de unire între cap și protorace) pe marginea posterioară a pronotului, pe unghiurile anterioare ale scutelului și pe părțile laterale ale tergitelor abdominale sunt prezente pete de pubescență aurie. Scutelul, cu excepția unghiurilor anterioare, este de culoare neagră catifelată. Capsula cefalică și pronotul sunt acoperiți cu o punctuație foarte densă, mai fină pe suprafața pronotului decât cea de pe suprafața capului. Pe mijlocul pronotului se distinge o linie accentuată. Capul este transversal, mai lat decât alungit. La masculi, pe partea de jos a sternitului pigidiumului, este distinsă o adâncitură rotunjită.

Lobul median al organului copulator, *aedeagus*-ului este lat în partea apicală, trunchiat oblic spre vârf, cu extremitatea deviantă spre partea stângă. Parametrii sunt de acei=eași lungime cu lobul median, doar că ușor îngustați de la bază.

Distribuție biotopică. Se întâlnește în zonele împădurite, sub pietre, mușchi, frunze uscate, ciuperci în descompunere etc. În Republica Moldova a fost colectată din litiera de pădure.

Extindere geografică. Se întâlnește în Europa Centrală și Occidentală. Se menționează prezentă în Franța, Austria, Belgia, Marea Britanie, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Germania, Italia, Ungaria, Polonia, Norvegia, Lituania, Letonia, partea europeană a Federației Ruse), [1, 2]. Se încadrează în grupul de tip geografic – Palearctic.

Prezența în Republica Moldova, pentru prima dată a fost găsită în pădurea din Rezervația Tâpova, r-nul Rezina. În țara noastră, se cunosc și sunt înregistrate doar două specii din acest gen: *Staphylinus caesareus* Cederhjelm, 1798 și *Staphylinus erythropterus* Linnaeus, 1758.

Concluzii: 1. Conform cercetărilor probelor acumulate din pădurile de nord, sud și centru, s-a extras și înregistrat o specie nouă de stafilinid pentru fauna țării noastre: *Staphylinus dimidiaticornis* Gemminger, 1851, reprezentant din ord. *Coleoptera*, fam. *Staphylinidae*, subfam. *Staphylininae*.

2. Specia este înregistrată în mai multe țări din Europa, iar în Republica Moldova a fost depistată pe teritoriul Rezervației Țâpova, r-nul Rezina.

Referințe:

1. COIFFAIT, H. Coleoptere staphylinidae de la region Paleartique occidentale. Sous famille *Staphilininae*. Tribus *Philonthini* et *Staphylinini*. Toulouse, 1974, vol. 2. 593 p.
2. *Staphylinus dimidiaticornis* Gemminger, 1851. In: https://fauna-eu.org/cdm_dataportal/taxon/d1603425-d596-42a2-8ece-e0628f9ae560 (accesat: 22.08.2022).

Statut. *Rezultatele cercetărilor prezentate în lucrarea actuală, constituie parte realizabilă a obiectivelor conform Proiectului instituțional specializat: 20.80009.7007.02, Schimbări evolutive ale faunei terestre economic importante, ale speciilor rare și protejate în condițiile modificărilor antropice și climatice.*

Mulțumiri. *Mă adresez către cercetătorul, domnul Alexandru Vasilev prin semn de recunoștință și mulțumire pentru ajutorul oferit în acumularea materialului din teren și stocarea acestuia după schema specifică.*